

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KFI/FJFN	Strana:	1 / 4
Název předmětu:	Filozofie jazyka		
Akademický rok:	2023/2024	Tisknuto:	23.05.2024 14:33

Pracoviště / Zkratka	KFI / FJFN			Akademický rok	2023/2024
Název	Filozofie jazyka			Způsob zakončení	Zkouška
Akreditováno/Kredity	Ano, 6 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 2 [HOD/TYD] Seminář 2 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	ANO
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	ANO
Letní semestr	2 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	10
Zimní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano			Hodn. stup. zp. před zk.	S/N
Hodnotící stupnice	1 2 3 4				
Počet hodin kontaktní	Ano v případě předchozího hodnocení 4 nebo nic.				
Automat. uzn. záp. před zk.					
Periodicita	K				
Nahrazovaný předmět	KFI/FJF				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	KFI/AFFN				
Předměty, které předmět podmiňuje	a KFI/KFFN KFI/FJNSZ				

Cíle předmětu (anotace):

Cílem kurzu je seznámit studenty s pokročilejšími aspekty filosofie jazyka. Kurz zahrnuje klasické i současné přístupy k významu, vybrané otázky týkající se pragmatiky a modality stejně jako vybrané empirické otázky zkoumání jazyka. Studenti také zkoumají, jak lze filosofické přístupy k jazyce vytěžit k lepšímu porozumění místu jazyka v prostředí nových technologií.

Požadavky na studenta

Před zkouškou je nutné získat zápočet splněním těchto podmínek: 1) aktivní účast na semináři, 2) sestavení portfolia, které obsahuje domácí úkoly, zpětné vazby na výuku a další volitelné materiály, 3) referát na základě posteru, který se zabývá konkrétní otázkou spojenou s filosofií jazyka.

Zkouška je kombinovaná a skládá se z diskuze témat probraných v kurzu a reflexe portfolia a referátu studenta.

Obsah

- 1) Úvod: Co znamená mluvit určitým jazykem?
- 2) Klasické teorie významu: od Fregea ke Quineovi
- 3) Sémantický externalismus
- 4) Současné přístupy k významu: inferencialismus
- 5) Současné přístupy k významu: teleosémantika
- 6) Pragmatika: teorie řečových aktů, implikatury, deiktické a indexikální výrazy
- 7) Pragmatika: význam věty vs. význam výpovědi, kontextualismus
- 8) Modalita: Nutnost, možnost a možné světy
- 9) Modalita: Jazyk morálky
- 10) Jazyk, mysl a myšlení

- 11) Umělé jazyky: dokonalé jazyky, mezinárodní pomocné jazyky, programovací jazyky
- 12) Jazyk v interakci člověka a stroje
- 13) Jazyk, technologie a moc

Studijní opory

Studenti mají k dispozici oporu ve formě skupiny/týmu v rámci systému Microsoft Teams.

Studentům jsou dostupné všechny aktuální informace ke kurzu (termíny, materiály či odkazy na ně) na stránce předmětu v Courseware.

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Doc. Mgr. Tomáš Marvan, Ph.D.
- **Přednášející:** Mgr. Stefanie Dach, Ph.D. (100%), Doc. Mgr. Tomáš Marvan, Ph.D. (100%)
- **Vede seminář:** Mgr. Stefanie Dach, Ph.D. (100%)

Literatura

- **Základní:** Peregrin, Jaroslav. *Kapitoly z analytické filosofie*. Vyd. 1. Praha : Filosofia, 2005. ISBN 80-7007-207-5.
- **Základní:** Soames, Scott. *Philosophy of Language*. Oxford : Princeton University Press, 2010.
- **Základní:** Lycan, W. G. *Philosophy of Language. A Contemporary Introduction*. London: Routledge, 2008.
- **Doporučená:** Austin, J. L. *Jak udělat něco slovy*. Praha : Filosofia, 2000. ISBN 80-7007-133-8.
- **Doporučená:** Pinker, Steven. *Jazykový instinkt : jak mysl vytváří jazyk*. Vyd. 1. Praha : Dybbuk, 2009. ISBN 978-80-7438-006-8.
- **Doporučená:** Peregrin, Jaroslav. *Význam a struktura*. 1. vyd. Praha : Oikoymenh, 1999. ISBN 80-86005-93-3.

Časová náročnost

Všechny formy studia

Aktivita	Časová náročnost aktivity [h]
Kontaktní výuka	52
Příprava na zkoušku [10-60]	49
Vypracování seminární práce v magisterském studijním programu [5-100]	45
Příprava prezentace (referátu) [3-8]	10
Celkem:	156

Hodnotící metody

Odborné znalosti - odborné znalosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

- Kombinovaná zkouška,
- Portfolio,
- Vzájemné hodnocení studentů,
- Individuální prezentace,

Odborné dovednosti - odborné dovednosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnotícími metodami:

Kombinovaná zkouška,
Individuální prezentace,
Portfolio,
Vzájemné hodnocení studentů,

Obecné způsobilosti - obecné způsobilosti dosažené studiem předmětu jsou ověřovány hodnoticími metodami:

Kombinovaná zkouška,
Vzájemné hodnocení studentů,

Předpoklady

Odborné znalosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že je student před zahájením výuky schopen:

popsat hlavní myšlenkové proudy moderní filosofie, především filosofie 20. století
vysvětlit různé přístupy k významu
charakterizovat vybrané autory analytické filosofie a jejich hlavní teze

Odborné dovednosti - pro úspěšné zvládnutí předmětu se předpokládá, že student před zahájením výuky dokáže:

rekonstruovat argumenty ve filosofických a vědeckých textech
používat běžné akademické digitální nástroje, např. databázi odborných publikací
formulovat a obhájit své stanovisko v diskusi

Obecné způsobilosti - před zahájením studia předmětu je student schopen:

mgr. studium: dle rámcového zadání a přidělených zdrojů koordinují činnost týmu, nesou odpovědnost za jeho výsledky,
mgr. studium: srozumitelně shrnou názory ostatních členů týmu,

Vyučovací metody

Odborné znalosti - pro dosažení odborných znalostí jsou užívány vyučovací metody:

Analyticko-kritická práce s textem,
Samostudium,
Seminární výuka (diskusní metody),
Výuka podporovaná multimédií,

Odborné dovednosti - pro dosažení odborných dovedností jsou užívány vyučovací metody:

Seminární výuka (badatelské metody),
Samostatná práce studentů,
Prezentace práce studentů,
Skupinová výuka,
Diskuse,

Obecné způsobilosti - pro dosažení obecných způsobilostí jsou užívány vyučovací metody:

Analyticko-kritická práce s textem,
Skupinová výuka,
Kooperativní výuka,
Prezentace práce studentů,

Výsledky učení

Odborné znalosti - po absolvování předmětu prokazuje student znalosti:

vysvětlit vybrané současné přístupy k sémantickému významu, pragmatice a modalitě
popsat různé přístupy ke vztahu mezi jazykem a myšlením
charakterizovat místo jazyka v prostředí nových technologií a v interakcích mezi člověkem a strojem

Odborné dovednosti - po absolvování předmětu prokazuje student dovednosti:

používat s porozuměním základní rozlišení ve filosofii jazyka (např. sémantika vs. pragmatika, modální vs. nemožná, význam věty vs. význam výpovědi)

aplikovat filosofické teorie o jazyce a významu k hodnocení místa jazyka v prostředí nových technologií
diskutovat a obhájit své argumenty pro vybranou tezi jako součást prezentace posteru

Obecné způsobilosti - po absolvování předmětu je student schopen:

mgr. studium: plánují, podporují a řídí s využitím teoretických poznatků oboru získávání dalších odborných znalostí, dovedností a způsobilostí ostatních členů týmu,

mgr. studium: samostatně a odpovědně se rozhodují v nových nebo měnících se souvislostech nebo v zásadě se vyvíjejícím prostředí s přihlédnutím k širším společenským důsledkům jejich rozhodování,

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma stud.	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Filozofie pro umělou inteligenci	Navazující	Prezenční	Filozofie pro umělou inteligenci	1	21-1,2,3	2023	Povinné předměty	A	1	LS
Philosophy for Artificial Intelligence	Navazující	Prezenční	Philosophy for Artificial Intelligence	1	21-1,2,3	2023	Povinné předměty	A	1	LS